

★ GOUDA ★
★ 750 ★
★ 1272 - 2022 ★

**Geef
Gouda
door!**

Programmabegroting 2023-2026

gemeente
gouda

1 Introductie

1.1 Inleiding

Voor u ligt de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 (hierna: programmabegroting) van de gemeente Gouda. De programmabegroting maakt deel uit van de Planning & Controlcyclus. Gemeenten zijn volgens de Gemeentewet verplicht om ieder jaar een begroting, meerjarenraming, jaarverslag en jaarrekening binnen deze Planning & Controlcyclus vast te stellen.

In de begroting wordt het gemeentelijk beleid op hoofdlijnen toegelicht. De plannen zijn beschreven in zeven programma's, waarbij steeds drie vragen centraal staan:

- Wat wil Gouda bereiken?
- Wat gaat de gemeente daarvoor doen?
- Wat gaat het kosten?

Met deze begroting legt het college van burgemeester en wethouders de voor 2023 geplande lasten en baten ter vaststelling aan de gemeenteraad voor. De begroting dient ter ondersteuning van de rol van de raad. In deze rol ligt de nadruk op kaderstelling, controle, sturing op hoofdlijnen, autorisatie en allocatie van middelen. De budgetten voor 2023 worden door het vaststellen van deze begroting door de raad op programmaniveau geautoriseerd. Daarnaast geeft de meerjarenraming de raad een beeld van de verwachtingen ten aanzien van de financiële ontwikkelingen in de drie daaropvolgende jaren.

1.2 Leeswijzer

De brede samenstelling van het gemeentelijk takenpakket maakt het lezen van een gemeentebegroting niet eenvoudig. Deze leeswijzer is bedoeld om u daarbij op weg te helpen.

De programmabegroting is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

Aanbiedingsnota

Dit onderdeel bevat een samenvatting van de belangrijkste ambities uit de begroting en de financiële positie.

Programma's

Een (beleids-)programma is een samenhangende verzameling van taken, activiteiten en geldmiddelen, wat gericht is op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten. De burgers kunnen de raad aanspreken op de te realiseren prestaties van de programma's in de begroting.

Elk programma gaat in op de eerder aangehaalde drie W-vragen:

- Wat wil Gouda bereiken? (geeft inzicht in de gestelde doelen);
- Wat gaat de gemeente daarvoor doen? (geeft een beschrijving van de doelen en acties);
- Wat gaat het kosten? (bevat een overzicht van lasten, baten en taakvelden).

Ieder programma wordt afgesloten met een overzicht van de verbonden partijen.

Verplichte overzichten

De overzichten Overhead en Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien zijn verplichte onderdelen van de programmabegroting. Het overzicht Overhead is verwerkt in programma 7 Bestuur en organisatie. Op algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien wordt ingegaan in hoofdstuk 3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Paragrafen

In de paragrafen worden financiële en bedrijfsmatige onderwerpen (van belang voor het inzicht in de financiële positie) gebundeld en per thema gepresenteerd. De volgende paragrafen maken onderdeel uit van de begroting: Lokale heffingen, Risicobeheersing en Weerstandsvermogen, Onderhoud kapitaalgoederen, Financiering, Bedrijfsvoering, Investerings, Verbonden partijen en Grondbeleid. Het onderwerp Investerings is toegevoegd om extra inzicht in de verwachte uitgaande geldstroom te creëren; de andere 7 onderwerpen zijn wettelijk verplicht.

Financiële begroting

Dit onderdeel bevat een uiteenzetting van de financiële positie van de gemeente Gouda. Met onder andere de geprognosticeerde balans in meerjarenperspectief, de meerjarige ontwikkeling van het EMU-saldo en een meerjarig overzicht van baten en lasten. Ook een overzicht van de reserves en voorzieningen en de grondslagen waarop de ramingen zijn gebaseerd, worden gepresenteerd. De meeste overzichten in dit onderdeel zijn wettelijk voorgeschreven.

In de begroting zijn veel optellingen opgenomen. Voor deze tabellen geldt dat als gevolg van afronding de som der delen kan afwijken van het totaal.

Besluit en bijlagen

De begroting wordt gecompleteerd met enkele bijlagen, waaronder een vertaaltabel met baten en lasten per programma / taakveld.

Verbetering financiële functie

Het verbeteren van de financiële functie heeft onze prioriteit. Onderdeel van het verbeterprogramma is het verbeteren van de begroting. De onderstaande wijzigingen zijn - onder andere - in de voorliggende begroting doorgevoerd:

- De beleidsbegroting is meer op hoofdlijnen uitgewerkt, in lijn met het bestuursakkoord;
- Er is een inleiding toegevoegd die fungeert als managementsamenvatting, zowel beleidsmatig als financieel, waarmee de hoofdlijn van de begroting 2023-2026 wordt weergegeven;
- De financiële begroting en de paragraaf investeringen zijn vereenvoudigd, om de leesbaarheid en transparantie te vergroten;
- Het overzicht van reserves en voorzieningen is gebundeld in de financiële begroting;
- Bij de financiële tabellen zijn voetnoten toegevoegd om de interpretatie te vergemakkelijken;
- De omvang van de begroting is met +/- 21 pagina's gereduceerd;
- De financiële ontwikkelingen/ begrotingsmutaties zijn gebundeld in drie categorieën: 1) autonome en administratieve ontwikkelingen, 2) mutaties Bestuursakkoord en 3) nieuwe ontwikkelingen/ beleid. Door deze bundeling worden de financiële mutaties leesbaarder en makkelijker te volgen qua systematiek.
- De begroting wordt aangeboden met een oplegnotitie in plaats van een raadsvoorstel. Na uitwerking van de septembercirculaire 2022 wordt een integraal raadsvoorstel - inclusief de effecten van de septembercirculaire - van de begroting opgesteld en aan de raad voorgelegd.

Naast de bovengenoemde aanpassingen wordt ruimte benut voor verdere verbetering. Dit betreft onder andere de eigen indicatoren. De eigen indicatoren zijn nu (nog) niet opgenomen. De wettelijke indicatoren zijn opgenomen in de bijlage van de programmabegroting.

Het streven is om per programma een aantal eigen indicatoren op te nemen om de effectiviteit van het beleid te meten. Om te komen tot een goede set aan indicatoren is echter meer tijd nodig. Het is belangrijk dat de indicatoren voldoende concreet, meetbaar, realistisch en ook door de gemeente beïnvloedbaar zijn. En de indicatoren moeten ook daadwerkelijk wat zeggen over het te bereiken doel. De komende maanden wordt daar invulling aan gegeven, als onderdeel van de verdere uitwerking van het Bestuursakkoord. Bij de Kadernota 2024 (medio mei 2023) worden de nieuwe indicatoren gepresenteerd.